

വര്ത്തനാണ്ട്. ഈ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനശേഷം പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രശ്നങ്ങൾ ലക്ഷ്യമാക്കി പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്തു ഫലപ്രദമായ രീതിയിൽ നടപ്പിലാക്കി വര്ത്തനാണ്ട്.

(സി) പട്ടികവർഗ്ഗ ഉള്ളകൾ വന്നതിലൂള്ളിൽ ദുർഘടമായ സ്ഥലത്താണ് സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. ഈക്കാരണത്താൽ വന്നതിൽക്കൂടിയുള്ള റോഡ് നിർമ്മാണം സാധ്യമല്ല. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ വന്നതിനുള്ളിൽ താമസിച്ച പറിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളെ സൂജിക്കളിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് സാജന്യമായി ശോന്ത്രസാരമി പദ്ധതി എല്ലാ ജില്ലകളിലും നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. 2014-15 സാമ്പത്തിക വർഷം നാല് കോടി രൂപ ടി പദ്ധതിക്കായി ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2015-16 സാമ്പത്തിക വർഷം നാല് കോടി രൂപ വകയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(ഡി) ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പട്ടികവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് തുടർപ്പം നടത്തുന്നതിന് പോസ്റ്റ് മെടിക് ഹോസ്പിൽ സൗകര്യം ഏർപ്പെട്ടതി യിട്ടുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരം, കോഴിക്കോട്, പാലക്കാട് ജില്ലകളിൽ പോസ്റ്റ് മെടിക് ഹോസ്പിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. തുടാതെ പട്ടികജാതി വികസന വകുപ്പിന്റെ കീഴിൽ വിവിധ ജില്ലകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന പോസ്റ്റ് മെടിക് ഹോസ്പിലുകളിൽ പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികളെയും പ്രവേശിപ്പിച്ച് വര്ത്തനാണ്ട്.

പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളെ തകർച്ചയിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുന്നതിന് നടപടി

16 (*46) ശ്രീ. കെ. കണ്ണതിരാമൻ (തൃക്കരിപ്പർ) :

ശ്രീ. എഞ്ചിനീയർ കരീം :

ശ്രീ. സി. കുമാർ :

ശ്രീ. കെ. വി. വിജയദാസ് : താഴെ കാണുന്ന ചോദ്യങ്ങൾക്ക് വ്യവസായവും വിവരസാങ്കേതികവും വകുപ്പുമന്ത്രി സദയം മറുപടി നൽകുമോ :

(എ) തകർച്ച നേരിട്ടു പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് ക്രിയാത്മകമായ യാതൊരു നടപടിയും സ്വീകരിക്കുന്നില്ലെന്ന പരാതി ശ്രദ്ധയിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ടോ ; എങ്കിൽ ഈക്കാരുടെതിലുള്ള നിലപാട് വ്യക്തമാക്കുമോ ;

(ബി) പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾ നേരിട്ടു പ്രതിസന്ധികളെക്കുചേരുകയും പഠനംനടത്തി പശിഹാര നടപടികൾ കണ്ണടത്താത്തതാണ് അവയുടെ തകർച്ചയ്ക്ക് കാരണമെന്ന പരാതിയിൽ നിലപാട് വ്യക്തമാക്കുമോ ;

(സി) പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളുടെ തകർച്ചുലും ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്കും കുടംബങ്ങൾക്കും ഉണ്ടായ ദുരിതങ്ങൾ ഗ്രൂപ്പിംഗ്സ്ടിക്സ് ഡോ;

(ഡി) എങ്കിൽ ഈക്കാരുത്തിൽ എന്ത് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുമെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ ?

വ്യവസായവും വിവരസാങ്കേതികവും വകുപ്പുമന്ത്രി (ശ്രീ. പി. കെ. കണ്ണതാലിക്കുട്ടി):

(എ) ഗ്രൂപ്പിംഗ്സ്ടിക്സ് പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ ക്രിയാത്മകമായ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൈത്തറി വ്യവസായത്തെ പുനരുദ്ധരിക്കുന്നതിനവേണ്ടി കേരളസർക്കാർ ആവിഷ്കരിച്ച റിവേവവൽ, റിഫോംസ് ആൻഡ് റീസ്ട്രക്ചറിംഗ് പാക്കേജ് പ്രകാരം അപ്പോൾ സൊഡേസ്റ്റി, പ്രാമാഖ്യിക കൈത്തറി സഹകരണ സംഘങ്ങൾ, വ്യാഖ്യിഗത നെയ്യകാർ എന്നിവർക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ട്. ഈ മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് കഠിനത്ത് 100 ദിവസമെങ്കിലും തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനായി ഇൻകും സപ്പോർട്ട് സ്കീമിം കൈത്തറി നെയ്യകാരുടെ ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രൊധക്ഷൻ ഇൻസെൻസീവ് സ്കീമിം നടപ്പിലാക്കി. വിപണനം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനേക്കും ഭാഗമായി തുടക്കം മുഖ്യവർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനാണ് ഇന്നന്തെ നൽകുന്നത്. അസംസ്കൃത സാധനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും കയറ്റുമതി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും സബ്സിഡികൾ നൽകിവരുന്നു. കൈത്തറി നെയ്യകാരുടെ സാങ്കേതിക മീകവ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി പരിശീലനം നൽകക്കയും കഴിയും മറ്റ് അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളും ന്യായമായ വിലക്ക് യോഗം ലഭിക്കുന്നതിനായി യാഥി ബാങ്കുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുവരുന്നു. ഈ നടപടികളുടെ ഫലമായി കൈത്തറി മേഖലയിൽ ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിക്കുകയും ഉൽപ്പാദനം വർദ്ധിക്കുകയും ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്കുള്ള ഡിമാൻഡ് വർദ്ധിക്കുകയും വിപണി വളരെയധികം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പരമ്പരാഗത വ്യവസായമായ കുറുവണ്ടി മേഖലയിലെ പ്രധാന പ്രതിസന്ധിയായ തോട്ടണക്കിയുടെ ലഭ്യതക്കുറവ് പരിഹരിക്കുന്നതിനായി കുറുമാവ് കൂഷി വികസന ഏജൻസിക്ക് ഫ്രോം നൽകക്കയും കുറുമാവ് കൂഷി വ്യാപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുവരുന്നു. കുറുവണ്ടി മേഖലയിലെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനമായ കേരള സംസ്ഥാന കുറുവണ്ടി വികസന കോർപ്പറേഷൻയും സഹകരണ സ്ഥാപനമായ കാപ്പട്ടിന്റെയും നവീകരണത്തിനും പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും

ആധുനിക യന്ത്രസാമഗ്രികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും ആവശ്യമായ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകിവരുന്നു. പ്രസ്തുത തുക വിനിയോഗിച്ച് കൗൺസിൽ ഫാക്ടറികളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെട്ടതുന്നതിനും തൊഴിലാളികൾക്ക് തുടർച്ചയായി തൊഴിൽ നൽകുന്നതിനും പ്രസ്തുത സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

പരമ്പരാഗത വ്യവസായമായ കയർമേഖലയിൽ ചകിരിയുടെ ദൗർജ്ജ്യം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി ചകിരി സംഭരിച്ച് സബ്സിഡി നിരക്കിൽ നൽകുന്നതിനായി കയർമൈഡിന് ധനസഹായം അനുവദിച്ചു തൊണ്ട് സംഭരിച്ച് ചകിരിയാക്കുന്നതിന് നിലവിലുള്ള പദ്ധതിയിൽ സമഗ്രമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു പുതിയ പദ്ധതിക്ക് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. നാളികേര വികസന ബോർഡ് മായുള്ള ഒരു പദ്ധതിക്കും സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കയർ മേഖലയിൽ നിയന്ത്രിത യന്ത്രങ്ങൾക്കും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കയർ സഹകരണ സംഘ അഞ്ചൽക്ക് പുനരുദ്ധാരണ പദ്ധതി പ്രകാരം പ്രവർത്തന മൂലധനമുൾപ്പെടെയുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം വർദ്ധിപ്പിച്ചു നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കയർ പിരി, ധീമൊബിൽ മേഖലയിൽ തുലിയുടെ നല്ലോത്ത് വിഹിതം സർക്കാർത്തനെ തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ട് നൽകുന്ന രീതിയിൽ ഇൻകും സപ്പോർട്ട് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കയർമേഖലയിൽ ആധുനിക രീതിയിലുള്ള യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുവാനും ആദ്യത്തെ വിദേശ വിപണികൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

വാദി മേഖലയിൽ പ്രത്യേക തൊഴിൽക്കാനും പദ്ധതി പ്രകാരം വിവിധ പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ ധനസഹായം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാദി സഹകരണ സംഘങ്ങളും മറ്റ് വാദി സ്ഥാപനങ്ങളും പുരുഷരിക്കുന്നതിനായി സർക്കാർ സാമ്പത്തിക സഹായം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. വാദി തൊഴിലാളികൾക്ക് സർക്കാർ ധനസഹായത്താടു മിനിമം വേതനം നൽകിവരുന്നുണ്ട്. കേഷമനിധി ബോർഡ് പെൻഷൻ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നുണ്ട്. വാദി മേഖലയിലെ പ്രഫീഷണൽ പഠിച്ച ശ്രീ. ഗോപിനാഥൻ നായർ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടിലെ ശിപാർശകൾ ഘട്ടം ഘട്ടമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. വർഷം മുഴുവൻ വാദി തുണാത്തരങ്ങളുടെ ചില്ലറ വിൽപ്പനയ്ക്ക് 10 ശതമാനം റിബേറ്റം ഉത്സവ കാലങ്ങളിൽ 10 ശതമാനം അധിക റിബേറ്റം നൽകിവരുന്നു. വാദി തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉൽപ്പാദന ഇൻസൈറ്റീവ് നൽകിയും അവർക്കാവശ്യമായ അസംസ്കൃത വന്നുകൾക്ക് ത്യാസമയം ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചും വരുന്നു. വാദി മേഖലയിൽ വൈവിധ്യവൽക്കരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി വാദി ഗ്രാമ വ്യവസായ കമ്മീഷണർ സഹായത്താട്ടുടി വാദി വസ്തുങ്ങളുടെ ഡിസൈൻ ആകർഷകമാക്കുന്നതിന് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

കരകൗശല മേഖലയിലെ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളായ കേരള കരകൗശല വികസന കോർപ്പറേഷൻ, കേരള സംസ്ഥാന ബാംബു കോർപ്പറേഷൻ, കേരള ആർട്ടിസാൻസ് ഡെവലപ്പ്‌മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ, കെൽപാം എനിവയ്ക്കും സഹകരണ സ്ഥാപനമായ സുരഭിക്കേം അടിസ്ഥാന സ്വന്തരൂപ വികസനം, ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ മാർക്കറ്റിംഗ്, തൊഴിലധികാരിക്കും വൈദ്യുതി പരിശീലനം എനിവയ്ക്കായി സർക്കാർ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകിവരുന്നു. കരകൗശല മേഖലയിൽ തൊഴിലാളികൾക്ക് കരഞ്ഞ പരിശ നിരക്കിൽ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകിവരുന്നു. കരകൗശല മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന കരകൗശല ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കേരള കരകൗശല വികസന കോർപ്പറേഷൻ നൃായവിലെ നൽകി ശേഖരിച്ച് വിപണനം നടത്തിവരുന്നു.

തൊഴിലാളികൾക്ക് സ്കൂള് അപ്രൂവേഷൻവഴി തുട്ടതൽ വരുമാനം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. കേരള ആർട്ടിസാൻസ് ഡെവലപ്പ്‌മെന്റ് കോർപ്പറേഷൻ പരിധിയിൽ വരുന്ന ആർട്ടിസാൻസ് കുടംബങ്ങളുടെ ഉന്നമനം ലക്ഷ്യമാക്കി ആർട്ടിസാൻസ് വനിതകൾക്കായി ഒട്ടനവധി തൊഴിലധികാരിക്കും പരിശീലന പരിപാടികൾ വിവിധ ജീലൂകളിൽ സർക്കാരിന്റെ ധനസഹായത്തോടെ കാഡ്യകോ നടത്തിവരുന്നു. ബാംബു കോർപ്പറേഷൻ കീഴിലുള്ള ഇടറു-പന്നു-നെയ്യു തൊഴിലാളികൾക്ക് മിനിമം വേതനം എൻപ്പെട്ടത്തിയിട്ടുണ്ട്. മേൽ നടപടി കളിലുടെ കരകൗശല തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിൽ സംരക്ഷണം, അവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിറ്റഴിക്കുന്നതിനുള്ള സ്വന്തരൂപം, തൊഴിലുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അടിസ്ഥാന സ്വന്തരൂപങ്ങളുടെ വികസനത്തിനുള്ള സാമ്പത്തിക സഹായം, നിശ്ചിത വരുമാനം, തൊഴിലധികാരിക്കും വൈദ്യുതി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതുവരെ കഴിഞ്ഞതിട്ടുണ്ട്.

(ബി) പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങളെ തകർച്ചയിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും അവയെ പുനരുദ്ധരിക്കുന്നതിനും സർക്കാർ ക്രിയാത്മകമായ വിവിധ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പരമ്പരാഗത കെക്കത്തി വ്യവസായത്തിന്റെ പുനരുദ്ധരണത്തിനും വികസനത്തിനുമായി പഠനം നടത്തുവാൻ സർക്കാർ ഒരു കമ്മിറ്റിയെ നിയോഗിക്കുകയും പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റി പഠന റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. പരമ്പരാഗത കെക്കത്തി മേഖലയിലെ ഹാസ്റ്റു്, ഹാസ്റ്റിവ്, പ്രേമരി കെക്കത്തി സംഘങ്ങൾ എനിവയുടെ കടബാധ്യതകൾ അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കുക, കടിസ്ഥികയില്ലാതെ റിബോർ വിതരണം ചെയ്ക, റിബോർ ദിനങ്ങളുടെ എണ്ണം 101 ആയി വർദ്ധിപ്പിക്കുക, കരഞ്ഞ വരുമാനമുള്ള സംഘങ്ങൾക്ക്

മാനേജീരിയൽ ഗ്രാൻ്റ് നൽകുക, പ്രാധാന്യിക കൈത്തറി സംഘങ്ങളെ ആധിപത്യിലെ നിന്മം ഒഴിവാക്കുക, സർക്കാർ ഓഹരി പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ തോത് വർദ്ധിപ്പിക്കുക, സർക്കാർ വായ്പുള്ള് പലിശ നിരക്ക് കുറയ്ക്കു, ബാക് നൽകുന്ന പ്രവർത്തന മുലധന വായ്പുള്ള് ഇടാക്കന്ന പലിശയ്ക്ക് സർക്കാർ സബ്സിഡി നൽകുക എന്നീ ശ്രദ്ധാർശകൾ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. കൈത്തറി മേഖലയിലെ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ വില കുറയ്ക്കാനും അവയുടെ ദൗർജ്ജ്യം പരിഹരിക്കുവാനും കൈത്തറി ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും നടപടി സ്വീകരിക്കുവാൻ കമ്മിറ്റി ശ്രദ്ധാർശ ചെയ്തിരുന്നു. കൈത്തറി ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വൈവിധ്യവൽക്കരണത്തിനും ആകർഷണത്വം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും വിപണി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും കമ്മിറ്റി ചില നിർദ്ദേശങ്ങൾ മുന്നോട്ട് വച്ചിരുന്നു. കൈത്തറി മേഖലയിൽ സർക്കാർ ധനസഹായം കൈത്തറി സഹകരണ സംഘങ്ങൾവഴി നൽകണമെന്നും കൈത്തറി മേഖലയുടെ വളർച്ചയുായി ഒരു വകുപ്പ് ഔപീകരിക്കണമെന്നും അഴിമതിക്കും ക്രമക്രോന്തകൾക്കുമെതിരെ ശക്തമായ നടപടി എടുക്കണമെന്നും കമ്മിറ്റി ശ്രദ്ധാർശ ചെയ്തിരുന്നു. വാദി മേഖലയിലെ പ്രധാനൾ സംബന്ധിച്ച് പട്ടം നടത്തുവാൻ ശ്രീ. പി. ഗോപിനാഥൻ നായർ ചെയർമാനായി സമിതിയെ നിയോഗിച്ചിരുന്നു. റിപ്പയർ ചെയ്യാവുന്ന മുഴുവൻ തൊഴിലുപകരണങ്ങളും റിപ്പയർ ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുവാനും അഭ്യർത്ഥാരം ലഭ്യകരിക്കുന്നതിനായി വൈദ്യത്തിന്റെ മറ്റ് ഉണ്ടാക്കുന്ന റോതസ്സകളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനും വൈദ്യത്തിന്റെ പുണ്ണിസഹായത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ഏട്ട് മൺിക്കൂർ കൊണ്ട് 100-120 കഴിന്തു ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുന്നതുമായ പുതിയ ചർക്കയുണ്ടാക്കി പരിക്ഷണാർത്ഥം ഓരോ ജില്ലയിലും 50 ചർക്കയുടെ ഒരു യൂണിറ്റ് എന്ന തോതിൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാനും ഇവയുടെ പ്രവർത്തനം വിലയിൽത്തീ കാര്യക്ഷമമെന്ന് കണ്ണാൽ വിപുലമായ തോതിൽ യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുവാനും നിലവിലുള്ള നിർവ്വചനത്തിനും നിയമത്തിനും ആവശ്യമായ ഭേദഗതികൾ വരുത്തുവാനും നേരുക്കാർക്ക് റെഡിമെയ്സ് പാർ നൽകുന്നതിനായി 200 മിനി റെഡിമെയ്സ് പാർ നിർമ്മാണ യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുവാനും ഉൽപ്പാദനക്ഷമത കൂടിയ 3700 സെ.മീ. ആട്ടോമാറ്റിക് തറികൾക്ക് സ്ഥാപിക്കുവാനും വിൽപ്പനശാലകൾ ആകർഷകമാക്കുവാനും പ്രധാനമായും ശ്രദ്ധാർശ ചെയ്തിരുന്നു. പാന റിപ്പോർട്ടിലെ ശ്രദ്ധാർശകൾ ഐട്ടംഐട്ടമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

(സി) ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

(ഡി) ബാധകമല്ല.